

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din.

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
eprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

„JUTRA“

Krivda Madžarske

Težko si je zamisliti, da madžarske oblasti niso poznale ciljev, metod in dela teroristov in emigrantov. Madžarsko znanje ministrstvo je s svojo noto z dne 26. aprila 1934, ki jo je poslalo jugoslovanskemu poslanstvu v Budimpešti, javno priznalo: »Mi ne dvomimo, da so se pojavljali incidenti, ki so bili povzročeni v stvari zaradi tega, ker so madžarski uslužbenci bili obtoženi za zgoraj navedeno stališče od dotičnih zločincev. Ta način ni mogel nikogar iznenaditi z ozirom na metode, ki so vsem dovolj znane in katerih se ti ljudje poslužujejo v svojem delovanju.« Ne moremo razumeti stališča, ki ga je zavzel g. Eckhardt, ko je v svojem govoru 5. novembra šel celo tako daleč, da je dejal, da gre tu »za nekoliko hrvatskih kmetov na Janka Pusti, ki so našli tam zatočišče, da s svojim tegobnim delom vzdržujejo svojo bedno eksistenco.« Toda tudi to službeno priznanje ni bilo potrebno. Očigledna dejstva, ki jih ni mogoče izpomeniti, dokazujejo, da madžarske oblasti v tem pogledu niso mogle imeti nobenega dvoma.

Pred vsem so teroristi na Janka Pusti bili člani terorističnega združenja »Ustaša«, ki ni skrivalo svojega obstoja, niti svojih ciljev in sredstev svoje akcije. To društvo je imelo svoja uradna teroristična glasila »Grič« (ki ga je vodil Ivo Perčević), »Ustaša«, »Nezavisna hrvatska država«. Teroristi so imeli nalogo, da v čim večjih količinah razširijo izvode »Griča« in »Ustaša« v jugoslovansko-madžarski zoni, in so ta posel izvrševali pred očmi in v zvednostjo madžarskih oblasti. Toda vsak omenjenih listov, kakor tudi drugi propagandni letaki so bili eno samo trajno hujskanje na umor Nj. Vel. kralja Aleksandra in članov jugoslovanske vlade. Na drugi strani so člani »Ustaše« nosili vojaške uniforme, ki so jim bile predpisane celo po statutu. Ugotovljeno je, da so teroristi, ki so pobegnili z Janka Puste na jugoslovansko ozemlje, na svojem begu imeli na sebi te uniforme. Fotografija več »ustašev« v uniformi je priložena. Te uniforme so teroristi nosili zlasti pri svojih vojaških vajah, ki so jih imeli na Janka Pusti. Nemogoče je, da bi madžarske oblasti vedele, da bi poljski delavci mogli nositi vojaške uniforme izključno za poljska dela.

Poleg tega je imela organizacija »Ustaša« tudi svoj denar, ki je cirkuliral med njenimi člani. Ta denar, ki je na eni strani imel napis: »Za nezavisno hrvatsko državo«, na drugi strani pa monogram organizacije »Ustaša« z bombico v sredi, je bil kovan v madžarski državni kovnici v Budimpešti. Končno je očigledno, da skupine ljudi, ki so pod vedrim ožebom imele svoje vežbe s strelnim orožjem, bombami itd., niso mogle ostati neznane oblastem v organizirani državi, to tem manj, ker so bile, kakor bo podonej še povedano, na to opozorjene od jugoslovanskih oblasti. Toda madžarske oblasti se niso omejile samo na pasivno toleriranje, marveč tudi niso pomišljale, da v danih primerih prožijo teroristom tudi aktivno podporo. Ta podpora ni obstajala samo v pridobivanju teroristov, marveč so madžarski orožniki tudi čuvali dostop k taborišču, da bi preprečili, da se mu ne približajo nepoklicani ljudje. Dopisniki tujih listov so ugotovili, da so oblasti terorizirale in dajale okoliškemu prebivalstvu posebna navodila o tem, kako naj govore o dogodkih, ki so se dogajali v tem taborišču.

Naposled je decembra 1931 nastala na Janka Pusti pobuna proti Gustavu Perčeviću s strani njegovih ljudi, ki so mu očitali, da živi razsipno in razuzdano, do čim so oni podvrženi najstrožji disciplini. Zaradi te pobune in kapetan Seletković telefonsko poklical majorja Klara, naj pride na Janka Pusto, da pomiri teroriste in vzpostavi red. Major Klar je takoj prišel, toda njegova intervencija je ostala brez uspeha. Zato so poslali po Perčevića, ki je prišel z Dunaja 18. decembra 1931, a tudi njemu ni uspelo na-

Vojaška zveza Italije, Avstrije in Madžarske

Italija ima Avstrijo popolnoma v svoji oblasti — Avstrija postala druga Albanija — Tajna pogodba o premikanju italijanske vojske

MONAKOVO, 5. decembra. Kakor se zatrjuje v tukajšnjih političnih krogih, ki so zelo dobro informirani, je bil zadnji obisk madžarskega ministrskega predsednika Gömbösa v Avstriji večjega pomena, kakor se je prvotno zatrjevalo. Na tem sestanku Gömbösa, Schuschnigga in italijanskega dunajskega poslanika niso bile določene samo vse modalitete glede prevoza teroristov iz Madžarske preko Avstrije v Italijo, ampak se je razpravljalo tudi o ratifikaciji zelo važne vojaške pogodbe med Avstrijo in Italijo na eni strani ter Avstrijo in Madžarsko na drugi strani. Med Italijo in Madžarsko obstoja že od prej tajna pogodba o skupni obrambi in sodelovanju Madžarske in italijanske vojske v primeru vojne. Ker pa Madžarska ne meji direktno na Italijo, se ta tajna pogodba praktično ne bi dala izvajati tako, kakor bi bilo v interesu Italije, zlasti pa

Madžarske. Zaradi tega sta tako Madžarska kakor tudi Italija potrebovali Avstrijo, ki naj tvori teritorialno zvezo med obema zaveznicama. O priliki zadnjega Schuschniggovega bivanja v Italiji, je bilo zato sklenjeno, da se sklepe med Avstrijo in Italijo posebna pogodba, po kateri prevzame Italija tudi dejansko garancijo ne samo za neodvisnost Avstrije, ampak tudi za stabilnost sedanjega avstrijskega režima. Po tej pogodbi ima Italija pravico s svojo vojsko takoj prekoračiti avstrijsko mejo, ako bi v Avstriji nastala bodisi narodno-socialistična, ali pa marksistična revolucija, ki bi ogrožala Schuschniggov in Starhembergov režim. V tem oziru ima torej Italija Avstrijo prav tako v oblasti, kakor ima že od prej Albanijo, v kateri tudi lahko vsak čas z orožjem v roki intervenira za sedanji albanski režim. Mimo tega je pa bilo med Schuschniggom in Mus-

solinjem tudi sklenjeno, da dovoli Avstrija italijanskim četam prost prehod na Madžarsko in madžarskim v Italijo, kadarkoli bi postala v primeru vojne za to stvarna potreba. Na sestanku v gradiču Wildalpe na Gornjem Štajerskem, je bilo zaradi tega sklenjeno vse potrebno za ratifikacijo vseh teh tajnih pogodb med italijanskimi trojčkami. Dejansko se je ta ratifikacija tudi takoj po tem sestanku izvršila tako s strani Avstrije, kakor tudi Madžarske in Italije. S tem je nekako zaključen sistem, ki ga je Italija hotela ustvariti za utrditev svoje pozicije v Podonavju, zlasti pa za okrepitev svojih namer proti Jugoslaviji in celotni mali antanti. Kakor se poroča, so o vsem tem zelo dobro poučeni tudi v Parizu, kjer je sklenitev teh pogodb vzbudila veliko nezadovoljstvo.

Pričetek zasedanja Društva narodov

VRNITEV DIPLOMATOV. VELIKA NERVOZNOST. — MADŽARSKI ODGOVOR JUGOSLAVIJI.

ZENEVA, 5. decembra. Voditelji delegacij in drugi državniki, ki so izkoristili čas priprav za otvoritev sedanjega izrednega zasedanja Društva narodov in so se podali v svoje prestolnice, so se tekom včerajšnjega in današnjega dne vrnili v Ženevo. Francoski zunanji minister Laval se je pripeljal iz Pariza skupaj z vršilcem poslova ruskega sovjetskega poslanika v Parizu, Rosenbergom. Prav tako so se vrnili tudi zunanji ministri male antante Jevtić, Titulescu in dr. Beneš. Z današnjim dnem se prične zasedanje izrednega sestanka Društva narodov, ki ima nalogo razpravljati predvsem

o vprašanju saarskega plebiscita in jugoslovanskega memoranduma. Že zjutraj se je opažala povsod velika nervoznost, ker se vsi zbrani diplomati, kakor tudi novinarji zavedajo izredne važnosti in ogromnega pomena vprašanj, ki so na dnevnem redu sedanjega zasedanja.

RIM, 5. decembra. V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da bo madžarska vlada na vsak način odgovorila na jugoslovansko spomenico s posebno spomenico, katero bo Tibor Eckhardt izročil po vsej verjetnosti generalnemu tajništvu Društva narodov že tekom današnjega dne.

Izjava nemškega zunanjega ministra

NEMCIJA JE PRIPRAVLJENA NA SODELOVANJE ZA MIR EVROPE IN TUDI NA VRNITEV V ŽENEVO.

BERLIN, 5. decembra. Včeraj je bil tu storjen nov korak za odstranitev napetosti med Francijo in Nemčijo, ki bo gotovo ugodno vplival na pričetek direktnih pogajanj med Berlinom in Parizom. Nemški zunanji minister von Neurath je sprejel namreč dopisnika angleške uradne agencije »Reuter« in mu dal sledečo izjavo: »Nemška vlada je pripravljena pogajati se in sprejeti vsak predlog, katerega namen je pomirjenje Evrope. — Nemčija je, prav tako kakor vsaka druga država, pripravljena razpršiti temne oblake, ki so se pojavili na obzorju naše

celine. Vsak zadevni predlog bo sprejet pri nas z največjimi simpatijami in resno obravnavan. Naglasiti pa moram, da tu Nemčija nima zadnje besede, ker je vse odvisno od drugih.« Poročevalec je nato vprašal von Neuratha o vprašanju vrnitve Nemčije v Društvo narodov. Minister je odgovoril: »Nemčija je bila vedno za sodelovanje z drugimi državami in za likvidacijo vseh spornih vprašanj. Kar tiče vrnitve v Ženevo, je treba naglasiti, da Nemčija popolnoma sprejema stališče generala Smutsa o enakopravnosti. Nemčija se bo takoj vrnila v Društvo narodov, čim bo dobila garancijo, da se ne bo nič več storilo, kar bi moglo zmanjšati ali kršiti njeno enakopravnost z drugimi državami. Sedaj je odvisno od drugih držav, da nam dajo to za gotovilo. Čim ga dobimo, bo to vprašanje rešeno.«

Izseljenci za Jugoslavijo

SANTIAGO DA CHILE, 5. decembra. Jugoslovanski izseljenci iz Chile, Bolivije in Peruja so imeli tu veliko zborovanje, na katerem so sprejeli ostro resolucijo proti terorističnim akcijam za ruše-

nje Jugoslavije. Obenem so poslali brzojavko jugoslovanski vladi, v kateri zatrjujejo, da so izseljenci vedno pripravljeni braniti čast in edinstvo Jugoslavije, zapечатeno s smrtjo velikega kralja. Brzojavko sta podpisala predsednik zborovanja Juraj Petrović in tajnik Stjepan Papić.

Konec špekulacije

BERLIN, 5. decembra. »Nemška diplomatska korespondenca« objavlja o priliki sklenitve nemško-francoskega preliminarne sporazuma o zadevah saarskega plebiscita članek, v katerem pravi, da je v veliki meri tudi zasluga odbora treh z baronom Aloisom na čelu, da je bil sporazum dosežen. Nemčija je prevzela občutno žrtve, nekatere celo preko določil versajske mirovne pogodbe. Te žrtve so pa bile potrebne za nemško-francosko zbliznanje. Treba je pa nadalje priznati, da tudi Francozi niso stali vsiljenim zahtev, Nemško-irancoski odnosi so eden najvažnejših faktorjev svetovne politike. S stalnim sporom med Francijo in Nemčijo so nekatere države tudi doslej računale v svojo korist (Italija?), a nikakor ni mogoče še dalje trpeti, da bi manjši narodi še vnaprej spekulirali z neslogo dveh velikih, ki tvorita 100 milijonov ljudi.

TITULESCU PRI KRALJU.

BUKAREŠTA, 5. decembra. Pred svojim odhodom v Ženevo, je bil sprejet Titulescu v avdienci pri kralju Karolu. Avdienca je trajala polne tri ure.

SIR SIMON ODSTOPI?

LONDON, 5. decembra. Zatrjuje se iz dobro poučenega vira, da namerava angleški zunanji minister sir Simon zaradi utrujenosti odstopiti. Zato se že sedaj razpravlja, kdo bo njegov naslednik in zatrjuje, da imata največ izgledov indijski podkralj Halifax in lord Edeu.

ROTHERMEEROV APEL.

LONDON, 5. decembra. V »Daily Mailu« objavlja lord Rothermeere članek, v katerem razpravlja o nemški oborožitvi v zraku. Lord trdi, da so Baldwinove informacije netočne in dokazuje, da razpolaga Nemčija že danes z 10.000 letali. Nadalje apelira na Anglijo in Francijo, naj se združita proti Nemčiji.

Dnevne vesti

Postajališče na Teznem pred otvoritvijo

V nedeljo 2. t. m. je imel ožji odbor za gradnjo postajališča na Teznem v Ahitkovi gostilni na Tržaški cesti svojo najprijetnejšo sejo, saj je končno zgradba v glavnem dovršena. Oddal je še kleparska, pleskarska in steklarska dela najnižjim ponudnikom. Vsa ta dela bodo že ta teden končana in se bo tudi večinoma v lastni režiji nabavil predpisani inventar. Zato je odbor že vložil prošnjo pri direkciji državnih železnic v Ljubljani,

da dovoli otvoritev postajališča. Če direkcija državnih železnic prošnji odobrova, se bo vršila otvoritev in slovesna blagoslovitev že v nedeljo 16. decembra. Pleskarska dela na zunanji strani zgradbe bi se dovršila spomladi. Odbor upa, da bo uprava državnih železnic v Ljubljani, ki je bila doslej odboru v vsakem oziru naklonjena, tudi tej prošnji ugodila.

Maribor četrti!

Mariborčani se morda niti ne zavedajo, v kako dobrih in podjetnih rokah je mariborska komunalna politika in koliko ljubezni je treba, da se v današnjih težkih časih izkazuje tako odlični uspehi na področju mariborske komunalne politike. Nov dokaz o upravičenosti te trditve nudijo številke, ki jih beremo v novi publikaciji, ki je te dni izšla in ki jo je izdalo ministrstvo za gradbe. V tej statistiki beremo, da so znašale v času od leta 1919 do začetka 1932 gradbene investicije v gradnji poslopij v Zagrebu 203.432.803 Din, Beogradu 97.211.640 Din, na tretjem mestu glede teh investicij je Ljubljana s 85.118.429 Din, četrto mesto pa zavzema Maribor, ki je v omenjeni dobi investiral v gradbene stanovanjske namene 38.275.265 Din. Šele za Mariborom stojijo potem druga mesta, ki so večja od Maribora, kakor na pr. Osijek, Subotica, Sarajevo, Split itd. Z omenjeno statistično publikacijo je živahnost mariborske gradbene politike postavljena v točen odnos do gradbene delavnosti v drugih mestih naše države. Spričo navedenih številk smemo reči, da je mesto, ki ga zavzema Maribor, častno, in da govori o pridnih, podjetnih in za procvit mesta živahno prizadevnih rokah, ki vodijo v težki dobi, v kateri živimo, mariborsko gradbeno in občinsko politiko.

ŠTEVILKA »VEČERNIKA«, ki bo izšla v petek 7. decembra, bo ležala 3 dni, zato bodo pa imeli oglaš v tej številki siguren uspeh. Cenj. inserente opozarjamo že sedaj na to številko. Oglase za njo bo sprejemala uprava lista do petka 7. tm. do 9. ure zjutraj. Uprava »Večernika«.

Iz davčne službe. Upokojen je Matija Najžer, bivši davčni kontrolor pri davčni upravi v Mariboru.

Življenje in umiranje Maribora v novembru. V novembru je zagledalo v Mariboru luč sveta 55 dečkov in 37 deklic, smrt je pokosila 28 moških in 37 žensk, pred oltar pa je stopilo 39 parov. V stolnem župnišču imajo zabeleženih 69 rojstev, 10 smrtnih primerov in 5 porok; v frančiškanskem 4 rojstva, nobenega smrtnega primera in 7 porok; v magdalenskem 18 rojstev, 54 smrtnih primerov in 26 porok; v pravoslavnem eno rojstvo in eno poroko, v evangelijskem pa samo en smrten primer.

Spomenik kralja Aleksandra na Pohorju. V vrstah naših planincev se je pojavil načrt, da se postavi pokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju kot odličnemu pospeševalcu alpinizma na Velikem vrhu na Pohorju primeren spomenik. Načrt bo izvedla podružnica Slovenskega planinskega društva v Slovenski Bistrici. Na Velikem vrhu bo zato postavljen velik križ iz bron s primernim napisom. Spomenik bo postavljen in odkrit že prihodnje leto poleti. Tako bo tudi na vrhu našega lepega zelenega Pohorja ovekovečen spomin največjega Jugoslovana.

Obmejni gasilci na Oplencu. Gasilska župa v mariborskem levem okraju je sklenila organizirati večjo deputacijo, ki se bo pod vodstvom načelnika g. Srečka Kranjca podala na Oplenec, da se pokloni manom viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Volitve skupščinarjev v železniški bolniški fond. Jutri v četrtek bodo od 8. do 14. ure pri vseh službenih edinicah volitve skupščinarjev in namestnikov v železniški bolniški fond. Vsak volilni upravičenec bo volil osebno in se mora izkazati komisiji s svojim članskim listom.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravnih »Franz Josefov« grenčice neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar čisto učinkuje izredno dobrodejno na obolele organe.

Spominska lipa v Studencih. Prvo-decembersko proslavo so praznovali letos posebno slovesno Studenci. Po maši in šolski proslavi so se pri majhnem parku na trivogalu pri Muhiču zbrali zastopniki vseh 20 studenških društev, da prisostvujejo vsaditvi spominske lipe. Navzoča je bila mladina obeh šol z učiteljstvom. Navzoče je pozdravil predsednik občine g. Alojzij Kaloh, ki je sporočil sklep občine in krajevnega šol. odbora, da se vsadi v Studencih videv spomin na težke čase. Šol. upravitelj g. Ant. Hren je poudarjal pomen slovanske lipe nekdanj, danes in v bodoče, ko naj še pozne rodove spominja na sporočilo, ki je bilo v betonirani posodi s podpisom vseh studenških društev pokopano pod korenine. Šolska mladina je končno zapela državno himno, zastopniki društev so se pa še udeležili proslave v Sokolskem domu. Zanimivo je, da so dogodki zadnjih mesecev vzajemno združili vse Studence v želji, da vsi sporazumno — ne glede na stan in naziranje — delajo za gospodarski in kulturni napredek svoje domovine.

Aleksandrova lipa v Razvanju. Na praznik 1. decembra je razvanjska sokolska četa s šolsko mladino vsadila Aleksandrovo lipo. Bila je to lepa narodna slovesnost za narodno mlačno Razvanje. Lipo so vsadili na kraju, kjer je rasel nekdanj nemški hrast. Ta spominska slavnost pa ni bila povsedej nekaterim mlačnežem in so pokazali svojo nejevoljo s tem, da so že naslednjo noč polomili veje komaj vsajeni Aleksandrovi lipi. — Storišče zasledujejo orožniki.

Južna jesen. Popustil je mraz in je včeraj in danes nastopilo južno vreme, ki pa ne bo prineslo nič dobrega. Pravijo, da kuha jug sneg in da se bomo v kratkem znašli nekega jutra v belem snegu.

Z Miklavževim sejmom ni nič. Kakor znano, so organizatorji raznih sejmov nameravali tudi v Mariboru uvesti takozvani Miklavžev sejem. Mariborska mestna občina jim je šla na roko ter jim je odstopila v ta namen Strossmajerjev drevored. Sejmariji pa niso bili s tem zadovoljni, ampak so hoteli, da se jim prepusti Trg svobode. Jasno je, da ta trg ni primeren za takšne sejme, zato je misel o Miklavževem sejmju padla v vodo, ker je mestna občina iz povsem razumljivih razlogov predlog sejmarije odklonila. Zato se bo miklavževska sejmarska kupčija omejila za danes na število stojnic, ki stojijo običajno na Glavnem trgu.

Zborovanje zelene bratovščine iz vse države. V Vinkovcih je bil predvčerajšnjim zaključen jesenski zbor lovcev iz vse države. Na zborovanju so razpravljali delegati lovskih društev skoro iz vseh mest o lovskih vprašanjih, zlasti pa o zakupnem sistemu pri občinskih in drugih samoupravnih loviščih. Tudi je bila na dnevnem redu razprava o novem lovskem zakonu, ki predvideva sistem zakupa.

Konkurna razprava mariborske Kmetijske eksportne zadruga. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem je bila včeraj konkurna razprava Kmetijske eksportne zadruga, ki se je udeležilo nekaj 100 bivših zavarovancev. Razpravo je vodil konkurni sodnik dr. Kovča, ki je pojasnil namen naroka ter predložil spnikom stvar ni položaj. Od 17.000 upnikov jih je prijavilo svoje terjatve komaj 4000, ki bodo dobili izplačanih 42 odstotkov svojih terjatev.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes sredo 5. decembra ob 20.15 predava g. Josip Vidmar, pisatelj iz Ljubljane, o domovinskem problemu pri Otonu Župančiču. Zaradi prekratkega časa se ni dalo predavanje premestiti na četrtek.

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravnih »Franz Josefov« grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamnih in sladkorni boleznih, zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefov« vode. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sreda — Sreda

Miklavžev večer - Velika kavarna

V SOBOTO MIKLAVŽEV VEČER pri Grmeku v Studencih. Igra »Triglav« - jazz.

Združenje brivcev naznanja cenjenemu občinstvu in članom, da so brivnice in damski saloni v soboto, dne 8. decembra odprti do 19. (7.) ure, v nedeljo pa zaprti.

»Magda« na odru Sokola I. Dramski odsek Sokola Maribor I. uprizoni v soboto, 8. tm. ob 20. uri v telovadnici inž. podčastniške šole kralja Petra I. (v kadetnici) pretresljivo Remčevo tragedijo »Magda«. Režija pri tej igri je v rokah br. Franja Žizka in bo nekaj povsem svojevrstnega. V vlogah nastopijo sami naši stari znanci in sicer: s. Ela Spanringova in br. Drago Bajt ter Franjo Žizek. — Vmesne pevske točke bo kot gost zapel priznani tenor Slavko Lukman. Ljubiteljem amaterske gledališke umetnosti se torej obeta lep večer!

Pomladek Rdečega križa priredi v nedeljo 16. dec. popoldne ob 3. uri v Unionu ob sodelovanju tukajšnjih ljudskih in meščanskih šol poklonitveno slavnost v spomin blagopokojnega kralja Aleksandra in sedanjega vladarja Petra II. Čisti dobitek bo v prid revnih učencev. Odbor si dovoljuje opozoriti že danes cenjeno občinstvo na to prireditev. Natančni spored sledi prihodnjic.

Za vse člane Zveze mladih intelektualcev. V sredo, dne 5. t. m. ob 18. uri bo predaval g. podžupan R. Golouh v društvenem lokalu na Trgu svobode o denarstvu. Vsi člani naj se tega predavanja polnoštevilno udeležijo.

Upokojeno učiteljstvo iz Maribora in okolice ima v četrtek 6. dec. ob 15. svoji redni mesečni sestanki v gostilni Koštomaj.

V soboto 8. decembra Miklavžev večer v Narodnem domu. Pomočniški odbor združenja trgovcev.

»Staribor«. Omizje »Staribor« bo imelo od sedaj naprej na splošno željo svoje sestanke vsak prvi četrtek v mesecu. — Prihodnji sestanek bo v četrtek, dne 6. decembra 1934 ob 20. (8.) uri v restavraciji Narodnega doma. Gosp. profesor Baš bo nadaljeval svoja predavanja o zgodovini Maribora, in sicer o srednjem in novem veku. Vsi stari Mariborčani in njih obitelji se vljudno vabijo!

Svarilo! Dne 4. 12. je bil ukraden nov rjaj, v blagu črtast damski plašč z rjavim krznom; pred nakupom se svari. — Eventuelne informacije proti nagradi na policiji.

Mestna podjetja, avtobusni promet v Mariboru, opozarjajo cenj. občinstvo, da bodo vozili avtobusj za praznik 8. dec. na progah Selnica, Sv. Martin in Ruše že v petek tako, kakor ob sobotah. Na omenjenih progah bo vozil avtobus v soboto tako, kakor ob nedeljah in praznikih.

Strelska družina Tezno. Vsi strelci naj se udeležijo strelskih vaj, ki bodo odšle vsako sredo od 19.—21. ure v osnovni šoli.

Radio Ljubljana. Spored za četrtek 6. t. m. Ob 12.15: donski kozaki pojo na ploščah; 12.50: poročila; 13: čas, orkester ceter in mandolin na ploščah; 13.30: predavanje zbornice TOI; 18: smučka ura ljubljanske zimsko-sportne podzveze; 18.30: radio-orkester; 19: srbohrvaščina; 19.30: nacionalna ura; 19.55: čas, jedilni list; 20: pravna ura; 20.20: radio-orkester; 22: čas, poročila; 22.20: operne fantazije na ploščah.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 5. decembra. Zaprt.

Četrtek, 6. decembra ob 20. uri »Urb, grof Celjski« red A.

Petek, 7. decembra. Zaprt.

Sobota, 8. decembra ob 20. uri »Zalujoči ostali«, Premijera.

Nedelja, 9. decembra ob 15. uri »Carlevič« ob 20. uri »Zalujoči ostali«.

Popoldanska prva glasbena predstava letošnje sezone bo v nedeljo 8. t. m. ob 15. uri. To bo Leharjeva opereta »Carlevič«, delo divne, mestoma naravnost operne glasbe in zabavnega dejanja. Režija je Kosičeva. Glavne vloge igrajo Udovičeva, Barbičeva, Sancin, P. Kovič in Harastovič.

Nušičevi »Zalujoči ostali« najnovejša komedija imenovanega našega najplodovitejšega in najboljšega komediografa, doživi svojo mariborsko premiero v soboto 8. tm. ob 20. uri. Ta komedija, ki ima tudi močno satirično primes, nosi vse Nušičeve vrline in bo gotovo ugajala. — Režija je Kovičeva, glavno ulogo upokojenega srezkega načelnika igra Grom, zabavna družba na dedščino prežečih so rodnikov so Dragutinovičeva, Zakrajškova, Starčeva, Kraljeva, Furijan, P. Kovič, Gorinšek in Medven. Resnično dedščino dobi Savinova, odvetnik je Narkst, teta Gorinškova. Pri premieri veljajo bloki.

Mariborski Rotarijci živahno delujejo. V soboto bodo imeli svoj dvestoti sestanek v kazinskih prostorih.

Kakor v romanu. V nekem mariborskem hotelu sta se te dni znašla neki moški in neka ženska. Ker pa je imel kavalir še neke opravke v mestu, je zapustil svojo dulcinejo za nekaj časa samo, a ta je svojo prostost izrabila tako, da je sprejela nek drugi moški obisk. Bilo bi se gotovo končalo vse srečno, da se prvi kavalir ni prehitro vrnil in našel vrat zaklenjenih. V razumljivi razburjenosti je mož hotel vlomiti vrata, česar se je svečnica Venere tako zbal, da je v neuglžuju skočila z okna prvega nadstropja na ulico in izginila domov, čeprav si je pri skoku zlomila roko in ranila glavo. Toda poškodbe so bile vendar tako nevarne, da je naposled morala v bolnišnico, kjer zdaj preiščuje o svoji nenavadni zares romantični pustolovščini. — Kakor v kakšnem detektivskem romanu, pa pravijo, da je naš Maribor dolgočasen kakor mesto Goga...

Huda nezgoda je doletela včeraj popoldne tkalskega mojstra Toneta Horvata. Z vsvo silo se je zaletel po nesrečnem naključju v neki voz na Tržaški cesti in si pri padcu zlomil levo in desno nogo. Zaradi bolečin je omedlel in so ga nezavestnega poklicani mariborski reševalci prepeljali v bolnišnico.

Ukraden plašč. Včeraj popoldne je neznan tat ukradel iz stanovanja v Gregorčičevi ulici trgovki Zlati Brišnikovi nov ženski plašč s kožuvinastim ovratnikom, vreden okrog 3000 Din. Brišnikova je opazila tatvino, ko je prišla okrog ene ure iz trgovine in jo je takoj prijavila policiji. Tat je z dragocenim in toplim plaščem izginil zaenkrat brez sledu.

Aretiran tat. Policija je sinoči aretirala delavca Ivana Mohorka iz Rač, ki je na državni praznik 1. decembra zvečer ukradel znanemu dirkaču g. Filipiču na Pobrežju iz nezaklenjene shrambe kompletno konjsko opremo, vredno 2500 Din. Mohorko je ukradeno opremo skrnil pri nekem hlapcu in jo imel namen prodati. Pri zaslišanju na policiji je tatvino priznal in je bil izročen sodišču.

Mica Kovačeva. Sinoči sta popivala v neki gostilni v Vetrinjski ulici Ivan K. in Marija R. Marija je na slabem glasu in je bila zaradi nepoštenega življenja že večkrat kaznovana. Bolj nedolžen in pošten pa je bil njen kavalir Ivan, ki je zelo pogostil temperamentno Marijo z pijsko in jedačo. Marija je svojega kavalirja poučila, kako se človek v današnjih časih krize lahko zastoni naje in napije. Ivan je ubogal in oba sta izginila iz lokala, kakor bi se v zemljo vdrlo. Smolo pa je imel Ivan, ker je natakari Marijo poznal in jo ovadil policiji, ki je oba zalotila v nekem mariborskem prenočišču. Skesano je Ivan na policiji priznal svoj greh in se zaklel, da ne bo nikdar več kavalir živahni Mariji.

Razstava hranilnic v Mariboru

SIJAJEN PRIKAZ DELOVANJA NAŠIH DENARNIH ZAVODOV.

V soboto, dne 1. decembra t. l. se je otvorila v sejni dvorani Mestne hranilnice v Mariboru razstava samoupravnih hranilnic dravske banovine. Razstava je odprta do vključno 7. t. m. od 8.—12. in od 14.—17. ure. Hranilnice dravske banovine nam na tej razstavi kažejo, kaj vse so storile za napredek svoje banovine in kaj bi mogle storiti, da ni prišlo do nepotrebne dviganja vlog v jesenskih dnevih 1. 1931., ki še žalibog vedno traja naprej. Razstava ima tudi namen, da pokaže vsem obiskovalcem in vlagateljem, kako je med seboj zvezano uspevanje denarnih zavodov in uspevanje celokupnega gospodarstva, zlasti kako so potrebna nova posojila za napredek zasebnega in javnega gospodarstva, kajti brez kredita ni napredka.

Najlepši dokaz za to trditev podajajo na hranilniški razstavi zemljevidi krajev, kjer še obstajajo posojila hranilnic in pregled javnih objektov in javnih del, izvršenih s pomočjo kreditov samoupravnih hranilnic samo v dravski banovini. Za samoupravne funkcionarje bodo gotovo naizanimivejše številke javnih del in javnih naprav, izvršenih s pomočjo hranilnic v dravski banovini. Seveda je bila tudi tu težava v tem, da starejše hranilnice nimajo več evidence o kreditih, starih morda 70 ali 100 let, ki so bili že davno odplačani, ter so zato poslane podatke le o še obstoječih posojilih, ali pa o posojilih odobrenih n. pr. po letu 1900., kakor je to storil najstarejši denarni zavod v Jugoslaviji sploh, sedanja Hranilnica dravske banovine v Ljubljani, ki je bila ustanovljena kot društvena Kranjska hranilnica že 1. 1820. Navedli bomo torej le številke, ki so nam bila na razpolago: šolska poslopja 337, cerkve in župnišča 11, elektrarn 24, bolnišnice 17, vodovodi in vodnjaki 79, ubožnice in hiralnice 11, sodišča 6, srezki uradi 2, mostovi in melioracije 39, gasilski domovi 29, trgi, ceste, železnice, avtobusi, tramway 80, klavnice 12, tehtnice 1, občinske stanovi, hiše 63, občinska uradna poslopja 56, vojašnice 3, kopališča 7, plinarne 2, sreski pašniki 2, vzorna posestva 2, razne nespecif. občinske investicije 640. Že zadnja številka pove, da je statistika potrebna še nadaljnje specifikacije, kar se bo zgodilo.

Koristniki teh komunalnih posojil, katerih je bilo koncem 1. 1933. 316 milijonov dinarjev, so bile predvsem občine, in sicer ne le občine, katere jamčijo za svoje hranilnice kot njihove ustanovitelice, temveč tudi cela vrsta drugih občin, nadalje sreski odbori, sreski cestni odbori, banovina in nena podjetja, krajevni šolski odbori, zdravstvene občine in cerkveni konkurenčni odbori. Koristi od teh

investicij so imeli seveda v veliki meri davkoplačevalci, kajti hranilnice računajo za občinska posojila komaj 8—9%, tako da prihranijo svojim dolžnicam—občinam itd. na leto na obrestni diferenci okoli 7 milijonov, katere bi sicer morali nositi davkoplačevalci. Jasno je toraj tudi, zakaj hranilnice ne morejo odvajati svojim občinam večjih dobičkov, kajti niti od privatnih dolžnikov ne zahtevajo povprečno več kakor 9% obresti, h katerim ni prištetih nikakih provizij, ki bi zviševale obrestno mero. Pri 4% obrestih je tudi mala nevarnost, da dolžnik ne bi mogel odplačevati niti obresti, tako da bi se dolg večal, zato bi se podlaga kredita — hipotek razvrednotila, zlasti ako bi kapital z naraslimi obrestmi presegel vknjiženi znesek hipoteke.

Od skupnega materiala je omeniti pred vsem tabelo s hranilnicami v dravski banovini po številu njihovih vlagateljev, katerih je bilo koncem leta 1932. nič manj kakor 164.000. Ljubljanski »Trgovski list« je posvetil uvodni članek temu problemu, kako bi bilo potrebno tem 164.000 vlagateljem omogočiti, da pridejo do svojega denarja. Saj to pomeni, da ima vsaka druga rodbina hranilno knjižico, obenem pa tudi, da je 164.000 rodbin navezanih na te svoje prihranke, s katerimi deloma ne morejo razpolagati. Zaradi tega apelira »Trgovski list« na vladu, naj pomaga tem 164.000 rodbinam, ker je to v skupnem interesu, da zadovolji to število rodbin. Dve sliki sta kazali stanje vlog pri hranilnicah v dravski banovini in pri onih izven dravske banovine, druga slika je kazala razvoj vlog pri hranilnicah v dravski banovini od 1. 1926. naprej. Dočim so znašale vloge koncem 1. 1931. 1.269 milj. Din, so padle koncem 1. 1933. na 1.146 milj., dočim je 1. 1930. znašal prirastek vlog še 169 milj. Lahko torej rečemo, da bi bile pri takratnem tempu porasta narasle vloge do konca 1. 1933. na 1857 milj. Naš narodni kapital se je torej samo v dravski banovini zmanjšal za blizu 700 milj., neglede na to, koliko so nazadovale vloge pri drugih denarnih zavodih. Kako je zlasti gradbena delavnost odvisna od dolgoročnih hranilniških posojil, je pokazal zemljevid mesta Ljubljane, na katerem je 1800 igel označevalo hiše, na katere je dala obstoječa posojila samo Mestna hranilnica ljubljanska, dočim je zemljevid Slovenije kazal kraje, kjer je ostalih 2000 njenih posojil. Na istem zemljevidu so črne igle kazale kraje, kjer so bila vsa posojila odplačana. Teh krajev je največ na Primorskem, kjer so bile hranilnice v italijanskih rokah, zato tam Slovenci pred vojno niso mogli dobiti posojila. Po vojni so seveda vsa ta posojila z lahkoto

odplačali, dočim hranilnice ne morejo dati novih posojil tujini. Omeniti je tudi plakat s citatom iz hranilničnega regulativa o občinskem jamstvu za hranilnice ter o razdelitvi čistega dobička, ki pripada občini ko enkrat rezerve dosežejo določen odstotek vseh vlog — navadno 5%. Od skupnega materiala so vzbujali pozornost še zemljevid Jugoslavije, na katerem so zastavice v različnih barvah predstavljale hranilnice posameznih kategorij, nadalje slike, ki so predstavljale 1 milijon dinarjev, ako si ga predstavimo po teži (koliko tehta 1 milijon dinarjev v najrazličnejših vrstah drobiža) po višini (n. pr. 1 milijon dinarjev v 25 parskem drobižu je visok 6000 m), po dolžini (n. pr. 1 milijon dinarjev v 25 parskem drobižu je dolg 96 km, t. j. Ljubljana—Pragersko).

Neverjetno se je zdelo mnogim obiskovalcem razstave, da narase 1 sam dinar, ako ga pustimo ležati v hranilnici (pri 5% obrestih 50 let na 11.81 Din, po 100 letih pa na 139.57 Din). Pravtako je mnoge obiskovalce zanimalo, da pripada v Švici na enega prebivalca 20.000 dinarjev prihrankov, ra Češkoslovaškem 8000, pri nas pa le 800 dinarjev. V zvezi s to sliko se je ljudem tolmačilo, koliko moramo še mi varčevati, da bomo postali gospodarsko neodvisni od tujega kapitala, ako bomo razmnoževali naš narodni kapital, nikakor pa ga odtegovali prometu. Tu velja izrek češkega plakata: »Od politične svobode naroda k njegovi gospodarski svobodi!« Podobno je tudi geslo blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je bilo v središču cele razstave: »Varčevanje je temelj sreče vsike rodbine in države ter njiju gospodarske svobode in samostojnosti!« Ta izrek bo za vedno postal geslo naših hranilnic. Poleg tega skupnega materiala so še posamezne hranilnice razstavile najrazličnejše gradivo. Največ je bilo zemljevidov, ki so kazali krajevno razdelitev posameznih hranilnic: čim večja hranilnica, tem večji je njer delokrog. Videč se je tudi iz teh zemljevidov, da so hranilnice predvsem denarni zavodi za malega človeka v mestu in na deželi, kajti število obstoječih hranilniških posojil samo v dravski banovini znaša nad 20.000. Da so hranilnice predvsem namenjene malemu človeku, izhaja še iz povprečne vloge, ki odpade na enega vlagatelja — namreč približno 7320 Din — ter iz razdelitve hranilniških dolžnikov po poklicih. Dočim je bilo treba ljudem razne grafične slike šele razlagati, da so vse razumeli, pa so vzbujale veliko zanimanje zlasti javne stavbe in javna dela, katere so omogočile razne hranilnice. Zlasti moramo tukaj omeniti hranilnice na Vrhniki, v Kranju, Mariboru, Radovljici, Ptuju in Škofji Loki, ki so sestavile posebne tableauje s slikami raznih šol, gasilskih domov itd., dočim je

Ali niste nervozni

če kdo drsa z nožem po krožniku? Bodite prepričani, da prav tako nervira druge tudi **Vaš kačelj**. Zakaj tega ne preprečite?

Jejte **Bronhi** bonbone

pa ne boste kašljali.

Kašelj manjši ali večji

Bronhi uspešno spreči.

PROIZVOD „UNION ZAGREB“

Vrhnika razstavila celo načrt nove železnice od sedanjega kolodvora do trga samega, ki se zida s pomočjo njenega posojila. Mestna hranilnica ljubljanska je razstavila slike občinskih podjetij, Banovinska pa svoje palače. Obiščite zato razstavo, zanimala bo tudi vas!

Ptuj

Umestitev novega ptujskega prošta. Za naslednika dosedanjega ptujskega prošta dr. Ivana Žagarja, ki je postal stolni kanonik pri knezoškofijskem kapitelju v Mariboru, je bil imenovan župnik Ivan Greif, ki je dosedaj služboval v Crenšovcih v Prekmurju. V nedeljo 2. t. m. se je vršila umestitev novega prošta, ki je bila za naše mesto redka slavnost. Umestitev je izvršil stolni prošt dr. Vraber iz Maribora ob asistenci številnih duhovnikov iz sosednih in daljnjih župnij. Tej lepi slovesnosti je prisostvoval tudi prorektor ljubljanske univerze dr. Slavič, nadalje so bili navzoči stolna kanonika Časl in Janežič ter konzistorialni svetnik Šketa. Ob pol desetih je bil slovesen vhod v proštijstvo cerkev, nakar so sledili inštalacijski obredi. Po izvršenih obredih je imel stolni prošt dr. Vraber lepo in dobro zasnovano pridigo. Po pridigi je bila slovesna maša, ki jo je daroval novo umeščeni prošt Ivan Greif. Slovesnostim je prisostvovalo izredno mnogo vernikov, prišli so številni farani celo iz Prekmurja, kjer je novoumeščenec dosedaj župnikoval. — Novi prošt Ivan Greif se je rodil 20. novembra 1893 pri Sv. Marjeti na Dravskem polju in je toraj tukajšnji domačin. Slovesnosti so prisostvovali tudi predstavniki civilnih in vojaških oblasti.

Smrtna kosa. Pri Sv. Bolfenku v Sl. gor. je umrla Ivana Čehova, ugledna posestnica vdova v 65. letu starosti. Pokojnica je mati Marije, omožene Klemenčičeve, posestnice in gostilničarke v Vurbergu. — V Mezgovcih je umrl veleposestnik Alojz Čuš po dolgi, mučni bolezni v 48. letu starosti. Pokojnik je bil ugleden in obče spoštovan mož in je brat tukajšnjega upravnika pošte g. Jakoba Čuša. Žalujemo družinam naše sožalje!

Kulturne vesti

Urh grof Celjski

Proslava spomina Viktorja Parme.

Ime Viktorja Parme bo ostalo večkrat nerazdružljivo zvezano s slovensko glasbeno kulturo, saj je bil prav on tisti, ki nam je prav za prav prvi ustvaril domačo opero in opereto, ako vseh njegovih mnogoštevilnih drugih skladb niti ne omenjamo. Zato je ne samo prav, da se je tudi naše mariborsko gledališče spomnilo bližajoče se desetletnice njegove smrti, ampak je bila to tudi njegova velika delavnost, saj mu je v zadnjih letih življenja posvečal obilo pažnje in mu je bil tudi častni kapelnik. Pa tudi odločitev za opero »Urh grof Celjski« je bila posrečena. V tem svojem delu je združil Viktor Parma z romantičnim libretom tudi že pokojnega pesnika Antona Funtkarja romantično glasbo svoje nature in jo spretno povezal s slovenskimi narodnimi glasbenimi motivi. Presojana narodni glasbeni motivi. Presojana

Nobenega dvoma pa ni, da zahteva po dejanju revni libreto dosti priproste, a doživljajoče zunanje opreme, inscenacije ter režije. Prav pomanjkanje obojega je

bilo glavni vzrok, da nam je zadnja uprizoritev pred leti ostala le v medlem spominu, ki je zapustil neko hladno nezadovoljstvo. A bilo je tokrat tem večje presenečenje vse, kar sta ustvarila sedanjí scenograf g. inž. arh. Bojan Stupica in režiser g. Vladimir Skrbiniš e k. S svojim svežim delom sta prenovila in pomladila »Urha grofa Celjskega«, da ga skoraj nismo več spoznali in zaslužita zato vso pohvalo. Prepričani smo, da bo delovanje g. inž. arh. Stupice pomembna pridobitev za naše gledališče in se nam poslej ne bo več treba bati kiča. Pa tudi dirigent g. Lojze Herzog je stal scenografu in režiserju ramo ob ramo in dal zunanjemu okviru obeh še glasbeno dušo, pravo, resnično življenje. Tako moremo odkrito priznati, da je bil to najboljši »Urh grof Celjski« od vseh dosedanjih.

Solistične partije imajo nekaj lepih in močnih mest, ki so jim dali naši pevci in pevke polno veljavo. G. Neraič je kot gost s svojim Urhom lepo izpričal, da ga novi poklic ni odtujil od gledališča in je ohranil polno barvitost svojega prijetno barvitnega baritona. Isto velja tudi glede altistke g. Zamelj e k. O v i č e v e, ki je tokrat pela gospodinj

Jero. Polno, zvočno in z notranjim pevskim zanosom sta odpela gdč. U d o v i č e v a in g. S a n c i n v svoji ulogi, prva mlado nevesto Marjetico Pengarjevo, drugi mladega ženina Ivana. Pevsko in igralsko je podal g. Pavle K o v i č zelo posrečeno romarja (odnosno glasnika grofa celjskega), a tudi g. M e d v e n (Valentin) in g. G o r i n š e k (Pengar) sta izpričala, da sta uporabna pevca. Zlasti g. Medven bi ob vztrajnejšem vežbanju in skrbnejšem negovanju svojega glasu lahko lepo izbral svoj močni pevski material. Ples je opero prijetno poživel, a zbor in orkester sta bila došla na višini celotne uprizoritve. Okusni so bili prav tako kostumi. Obisk je bil v soboto pri premieri prav dober. —r.

Misel in delo. Kulturna in socialna revija, leto I., št. 3. V svoji tretji številki prinaša ta res potrebna ljubljanska revija sledeče razprave in sestavke: Po devetem oktobru; Fran Trček: Kratek pregled slovenskega zadružništva; Lavo Čermelj: Vprašanje »Primorcev« in Avgust Munda: Vzgojni vpliv mladinskih sodišč. V »Obzorniku« so pa sledeča poročila: B. B-o: Dr. Beneš in problem unifitizma; Novi goriški nadškof proti Slovincem; Nikola Tesla o Louisu Adamichu. Pod naslovom »Nujna zdravstvena naloga« (dr. Z.). Prirodoslovno društvo v Ljubljani (L. K.). Dve važni kulturni ustanovi (dr. Z.). Nova revija »Ideje« (S.

B.). Otvoritev »akademskega« leta na tržaški univerzi in Kastracija kot očuvna odredba v smislu kazenskega zakona. Na platnicah so drobtine, polne aktualnih glos. Že po navedbi vsebine se da sklepati, kako je potrebna nova revija »Misel in delo« vsakemu naprednemu izobražencu.

Razori. List za odraslo mladino, 3. Dobro urejena in tudi pestro ilustrirana mladinska revija »Razori« vsebuje v svoji tretji številki: M. Severjeve pesem »Čuvarju Jadrana«; B. Jakca pripovedovanje o »Sliki kralja«; »Zdravici kraljev Južnih Slovanov« († kralja Aleksandra in kralja Borisa); nadaljevanje Ilke Vaštetove zgodovinske povesti »Zaklad v Emoni«; Viktorja Pirnata sestavek »Slovenci in naš Jadran« (morje v slovenskem pesništvu); Jože Humarja »Večer na Bledu«; B. Grlica potopis »Od Sušaka do Kotora«; Rada Klenovška »Gladovno stavko v Trbovljah«; dr. Fr. Mišič sestavek »Nekaj spominov na koroško šolo«; Draga Humka »Še eno krmilnico«; Fr. Vrhovnika nadaljevanje spisa iz zvezdoslovia »Rimska cesta«; Oskarja Hudalesa »Srce malega Šikare«; Antona Fakina nadaljevanje »Vraž« in Marije Lorberjeve »Cvetoč zimski vrtec v domači sobi«.

„Čuvajte Jugoslavijo!“

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

Že naslednjega dne se mora odločiti njegova usoda. In strah ga je bilo izgubiti vse, kar mu je bilo drago. Ali bo še razumela njegovo strastno snubitev? Ali ji ne bosta blesk in bogastvo zatemnila vsako blažje čustvo? Tako se je izpraševal, ko je stal malodušen ob njeni strani.

Med tem je pristopil Gryce. »Nevarnost je srečno odstranjena,« je dejal, »a vendar je treba stražiti pred vrati gospodične Rogersove dokler ne odbije jutri ura enajst. Mogoče imajo besede lopova kak tajni pomen in nismo varni pred njegovimi spletkami, četudi je vkljenjen.«

Signorina se mu je zahvalila z besedo in pogledom za njegovo skrb, se nato poslovila od umetnika ter se umaknila v svojo sobo, ker je po razburljivih dogodkih zahrepenela po miru in samoti.

Pozneje je Byrd pripovedoval, kako se mu je posrečilo preprečiti sramotni načrt umora. Skril se je namreč za hramom v lopico in je okoli druge ure zaslišal lahen ptičji klic, ki ni prihajal iz gozda, temveč od pešpoti, ki je vodila pro-

ti hiši. To se mu je zdelo sumljivo, pogledal je iz svojega skrivališča ter nenedoma zapazil moško postavo, v kateri je spoznal slugo in videl, kako je izginil skozi okno v pritličje dvorca.

Zavedal se je nevarnosti, pohitel za njim, splezal skozi isto okno, dospel na ozek hodnik in od tam na stopnice, po katerih se je bil splazil morilec. Zgoraj se je vršil boj, kakor smo ga že opisali, in tako je postal Byrd rešitelj lepe deklice, ki bi bila brez njegove pomoči gotovo izgubljena.

Degraw iz Clevelanda, ki je stražil na sprednji strani hiše, se ves čas ni premaknil s svojega prostora.

XXVIII.

Naslednjega dne so gostje zaradi motenja nočnega počitka počivali dlje kakor ponavadi. Ura je bila deset in Grycejevo čuječe oko ni zapazilo, da bi se bila odprla katera vrata in niti gospodična Aspinwallova se še ni prikazala. Ob trideset na enajsto se je bližala služabnica z zajtrkom vratom signorine Valdijsve. Ko je strežnica hotela iti mimo policista, ji je ta odvzel kavo iz rok, jo sam osebno odnesel v sobo in se čes nekaj trenutkov vrnil z njo. Izročil jo je strežnici z naročilom, da želi gospodična Rogersova danes le par kuhanih jajec, ki naj ji jih prinese.

Gostje, ki so odhajali v obednico, so

se čudili, da se je signorina po tolikem nočnem razburjenju prikazala med vrati vsa vedra in vesela.

Vrh stopnic ji je prišla nasproti Hilary. »Gospod Degraw iz Clevelanda čaka v knjižnici na vas,« ji je dejala, »toda ni sam, kakor mogoče pričakujete.«

Signorina se je prestrašila: »Kdo je pri njem?«

»Tako boste videli,« se je oglašil izogibajoč odgovor. — »Kako ljubko vam pristoja bela obleka; nihče ne bi verjel, da niste vso noč zatfislili očesa.«

»Vi ste tako dobri,« je šepnila signorina; ustnice so se ji tresle in na obrazu ji je bila razlita otroška boječnost. Obotavljaje se je podala Hilary v obednico, da pozdravi ostale goste, toda njene misli so se mudile pri prijateljici v knjižnici, čeprav ni mogla slutiti, kako važen razgovor se je vršil tam.

Nekaj minut je signorina stala neodločena boreč se sama s seboj; ko je naposled vstopila, sta jo sprejela oba Degrawa. Bila je zelo iznenadena, kajti ni pričakovala, da bo videla umetnika, a še neki tretji gospod je bil v sobi navzoč.

Degraw iz Clevelanda je prvi povzel besedo ter izrazil svoje veselje nad srečno rešitvijo.

»Najprej vam moram razodeti važno novico, gospodična Rogersova,« je dejal. »Upam namreč, da vas za vedno oprostim nevarnosti, ki je dozdej plavala nad vašo glavo. Da je toliko deklic vašega imena v nevarnosti in da ste vi sami v zadnjem času bili v hudi stiski, sta

kriva samo zločinca, ki sta se zarotila, da preprečita izvolitev deklice, ki je določena za dedinjo ogromnega premoženja. Ta mora biti Jeny Rogersova in ustrezati mora po svojih lastnostih določenim pogojem zastopnika.«

»Jenny Rogers?« — To je vendar moje ime, je vzkljknila signorina; »toda nikakor ne morete misliti...«

Degraw jo je smehljaje prekinil: »Da, vi ste izvoljenka in ko boste v posesti bogastva, bodo vedeli oni lopovi, da so se njih sramotni načrti izjalovili. Ne bodo vaše varnosti dalje ogražali, kajti vašo smrt jim ne prinese nikakega dobička. Ali me razumete, gospodična Rogersova?«

Zrla je vanj z brezmejnimi začudenjem. »Jaz dedinja velikega premoženja? Od koga prihaja? S čim sem si ga prislužila. Kaj pričakujete za to od mene?«

»Ničesar ne pričakujemo od vas,« je bil Degrawov resen odgovor. »Umrli vam ponujajo ogromno bogastvo. Hočete slišati njegovo zgodbo? Potem boste mogoče razumeli, zakaj se naj prav vi ahvalite njegovi velikodušnosti. Mogoče se posreči gospodu Waldenu vam položaj boljše razjasniti,« je rekel Degraw, predstavljajoč ji tuja, ki je bil navzoč. »Odvetnik je in vam lahko pojasni zakonite formalitete, ki jih morate izpolniti.«

Pripognila se je in gledala na listino v njegovih rokah, kakor da ne ve, kaj ji je storiti.

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Razpis VII. nagradnega tekmovanja

Uredništvo »Večernika« razpisuje sedmo nagradno tekmovanje za najtočneje pogodene rezultate nogometnih prvenstvenih tekem, ki se odigrajo v soboto 8. in v nedeljo 9. tm. za prvenstvo LNP. Tekmuje lahko vsak čitatelj »Večernika« ki pošlje spodaj objavljeni kupon izpolnjen pravočasno na uredništvo. Rešitve se sprejemajo do petka 7. novembra do 18. ure zvečer v uredništvu »Večernika«, Maribor, Gosposka ulica 11. Rešitve naj bodo v zaprti kuverti, kjer naj bo še pripisano »Nagradno tekmovanje«. Ponovno opozarjamo, da bomo upoštevali samo one rešitve, ki bodo prispele

pravočasno in na spodaj objavljenem kuponu.

Trije najboljši tekmovalci, ki bodo najtočneje pogodili rezultate prejmejo lepa in praktična darila, in sicer je 1. nagrado podarila znana mariborska trgovka Ivan Pečar, drogerija in parfumerija v Gosposki ulici 11; 2. nagrado, veliko tablo mlečnih lešnikov je poklonila tovarna čokolade »Mirim«; 3. nagrado, praktične pisalne potrebščine pa je podarila mariborska podružnica Učiteljske tiskarne v Tyrševi ulici (palača banovinske hranilnice).

njegova druga ločena žena posvetovala s svojim zagovornikom, ki ji je svetoval naj bo zadovoljna z vsoto, ki jo je določilo sodišče. Kako velik kavalir je maršal Field, je dokazal s tem, da je po končani ločitvi priredil velik banket, ki sta se ga udeležili obe ločeni ženi. Zabavali sta se skupno in vpricho družbe priznali veliko kavalirstvo svojemu bivšemu možu.

Nagrade za sodnike.

Pred kratkim je umrl v Parizu turški odvetnik Lutfi Fikri bej, ki je zapustil ogromno premoženje. V svoji oporoki je slavnega angleškega raziskovalca Egiptaja Valisa Budgeja. Njegovega pogreba se je udeležila množica ljudstva in veliko število predstavnikov kulturnih in u-

metniških ustanov. Pokojni učenjak je vse svoje življenje posvetil raziskovanju egiptovskih mumij, ki so vse shraščene v londonskem muzeju, kateremu je bil dolga leta poštvovalen in agilen kustus.

13.404 brezposelnih v Pragi.

To število izkazuje statistika ob pričetku tekočega tedna; prejšnji mesec je bilo 800 brezposelnih manj. Otroke brezposelnih, 11.235 po številu, oskrbuje s hrano mestna občina.

Slabo znanje.

Kako se kaj razume tvoj prijatelj s svojo mlado ženo?

Hm, ko je prišla štiri tedne po poroki zakasnela brzozjavna čestitka, je ni hotel sprejeti.

Kupon št. 7

Ime tekmovalca: .....

Poklic: .....

Stanovanje: .....

Nogometni tekmi za prvenstvo LNP se bosta končali z naslednjimi rezultati:

ISSK Maribor : SK Ilirija (v Ljubljani) ..... polčas ...../.....

SK Železničar : ZSK Hermes (v Mariboru) ..... polčas ...../.....

Okrožni odbor LNP, službeno. Odobri se prijateljska tekma SK Celje:SK Svoboda dne 8. tm. ob 14. na igrišču SK Svobode v Mariboru. Službujoči odbornik g. Knez. Pri nedeljski prvenstveni tekmi ZSK Hermes:SK Železničar, ki bo ob 14. na igrišču SK Železničarja, se delegira kot službujočega odbornika g. Kurnika. Tajnik.

ISSK Maribor v Ljubljani. ISSK Maribor bo na praznik 8. t. m. gostoval v Ljubljani ter odigral proti SK Ilirijo prvenstveno tekmo. Prvenstvena tekma Ilirija:Hermes je bila zaradi nastopa državne nogometne reprezentance, ki bo v nedeljo 9. tm. odigrala tekmo z reprezentanco LNP v Ljubljani, odgodena na poznejši termin.

Idealen mož

Kavalirska ločitev ameriškega bogataša.

V današnjih časih, ko se ločeni možje na vse načine izvijajo in branijo plačevati alimentacije ženi ali otrokom, na katere jih je obsodilo sodišče in ko se ločeni možje poslužujejo najbolj nemogočih trikov, je prav gotovo zvezda med njimi neki Američan, maršal Field po imenu, ki je najmlajši sin in naslednik velikega ameriškega »kralja trgovskih hiš«. Pred tem človekom morajo sneti klobuk vsi ločeni, pa tudi zakonski možje, tako bodo dejale vse žene sveta.

Američan maršal Field je bil vzgojen v nekem angleškem inštitutu in je študiral vseučilišče v Chambridgeu. Ko so se ameriške Zedinjene države zapletle v svetovno vojno, se je mladi maršal udeležil vojne kot dobrovoljec na francoski fronti. Boril se je uspešno in je kmalu postal stotnik. Po končani svetovni voj-

ni se je oženil, a ko se je mudil nekaj časa na Angleškem, se je zaljubil v znano vdovo nekega stotnika. Mlada vdova je znala bogatega Američana tako prikovati nase, da se je ločil od svoje prve žene. Nekaj časa sta mlada zakonca živela v Londonu, ker je njuni ljubezni prijala londonska megla, ko pa sta se preselila v Ameriko, je imelo tamkajšnje solnce za njuno ljubezen in zakonsko zvestobo naravnost porazne posledice. Le dobra dva meseca sta uživala sad zakonske sreče in že po preteku tega časa je mlada žena zahtevala ločitev zakona. Kot vzrok je navedla sodniku, da je njen mož duševno strašen človek. Mož se pred sodiščem ni branil, niti zagovarjal in je prevzel vso krivdo ločitve zakona mirno na svoje rame. Sodišče je odločilo, da mora tudi svoji drugi ženi plačevati prav take alimente kakor prvi. Tudi na to je mož pristal brez ugovora. Obema skupno mora plačati na leto 100 milijonov dinarjev. Po razsodbi pa se je

Razno

Zastopnike sprejem
Kupim

OTROŠKI VOZIČEK

kupim. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Gotovina«, 5001

Prodaj

VINO,

lastnega pridelka, v zaprtih steklenicah, 1 liter Din 10.—, prodaja mlekarna Bernhard, Aleksandrova c. 51. 4995

SMUČKE,

kompletne prodaj ugodno. Vprašati Studenci, Obmejna 16 (poleg Rapida). 4993

POPOLNOMA NOVA PSIHA najmodernejša, in šivalni stroj poceni na prodaj. Stritarjeva ul. 31, vhod levo. 4992

KISLO ZELJE

in »Parma«, najboljše kakovosti, priporoča M. Berdajs, Maribor, Vetrinjska 30. 4991

JEDILNICA

iz kavkaškega oreha, poltirnana, najnovejša, na prodaj. Mizarstvo Aleksandrova 48. 4984

Lokal

Veliko, novo AVTOGARAŽO takoj oddam. Betnavska c. 39 4989

LOKAL

za pisarno ali malo obrt oddam. Aleksandrova 48. 4985

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Stanovanje

STANOVANJE

3 do 4 sobno z vsem komfortom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Počen plačnik« 4963

Pripravna in najcenejša Miklavževa darila dobite v trgovini s krznom

K. Gränitz
Gosposka ul. 7

Oglejte si naše nizke cene v izložbi. 4870

Lepa in cenena

Miklavževa darila

dobite v **Trpinovem bazariju**
Oglejte si pred nakupom!

Sobo odda

SOBO,

opremljeno, sončno, poseben vhod, električna luč, za dva uradnika ali oficirja, oddam takoj, Stritarjeva ulica 5. I. nadst. 4920

Grafolog KARMAH v Mariboru.

Obiske sprejema v hotelu »Zamoč«. Ostane do 10. decembra 1934. — Odgovarja na korespondenco.

Zahvala.

Vsem, ki so nam izkazali svoje sočutje in izrazili svoje sožalje ob izgubi naše predobre ter nepozabne mamice in soproge

Olge Žohar

trgovke v Kamnici pri Mariboru, se najiskrenejše zahvalujemo. Posebno zahvalo izrekamo č. duhovščini, kamniškim pevcem in požarni brambi, šolskemu vodstvu in šolski deci, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so spremljali drago pokojnico k večnemu počitku.

V Kamnici pri Mariboru, dne 4. dec. 1934.

Globoko žalujoči soprog, otroci in ostalo sorodstvo.